

ETSEN

In de 11de klas krijgen de leerlingen een periode etsen.

*"Zwart. Overal zwart. De duisternis die de groeven van mijn handen vult en de groeven van mijn plaat. Duisternis die zich drukt in schoonheid en diepte. Met mijn zwarte handen voel ik mij een **meester van de schaduw**."* Tsjêbbe

Krassen, griffen is zo oud als de mensheid. De oudste tekeningen die wij kennen zijn in Préhistorische tijden gekrast in de grotten en rotsen van Rouffignac, Oxocelhaya, Altamira, Lascaux. ...Sommigen zijn ook ingekleurd. De droge naald ets, waarbij men rechtstreeks in de plaat grift met de stalen naald, is nog het meest verwant met deze Préhistorische kunstwerken.

Sinds Rembrandt wordt er door kunstenaars geëtsd. Rembrandt mengde teer, terpentijn, schapenvet en roet tot de eerste etsgrond, bracht die aan op een koperen plaat, tekende in de etsgrond en etste met een bijtend zuur de lijnen in de plaat. Etsen is sindsdien voor kunstenaars een bijzondere uitdrukingsvorm, die velen tot vandaag hanteren binnen hun oeuvre.

Leren etsen is pedagogisch waardevol voor jongeren vlak na hun puberteit. De tekening etsen in de drukplaat is één ding; die tekening levert een hele reeks variërende afdrukken op. Zowel de artistieke daad als het ambachtelijke werk zijn van belang!

*"Bij mijn tweede ets was ik een beetje teleurgesteld. De eerste druk was anders dan ik verwacht had. Ik moest **de inkt** op een andere manier zien te gebruiken. Uiteindelijk, na lang proberen, was ik trots op het resultaat."* Manon

In de etsperiode krijgen de leerlingen **twee opdrachten**.

Eerst leren ze de techniek door het maken van een kopie van een oude meester, Rembrandt, Goya, Piranesi, Kollwitz, Hopper. Ze maken zich de etstechniek eigen door te ondervinden hoe de meesters etsten. De "Capricios", "Proverbios" en "Desastres della Guerra" van Goya blijven vreselijk actueel, evenals Käthe Kollwitz's beelden van oorlog en armoede. In de doolhoven van Piranesi's "Carceri" kan men nog steeds verloren lopen.

De tweede opdracht is een "vrij" werk, ieder jaar geef ik een nieuwe opdracht; iedere klas maakt haar eigen etsen, en zodoende haar eigen klasportret.

De onderwerpen van de laatste jaren:

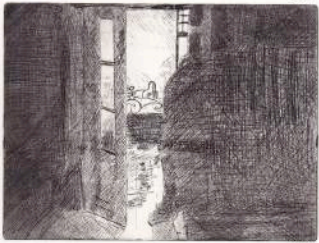
2014-2015: Werkmeister Harmonies, Béla Tarr

2013-2014: Motion Etching <https://www.youtube.com/watch?v=tfxfK28p33E>

2012-2013: Il Vangelo secondo Matteo, Pier Paolo Pasolini

2011-2012: Yggdrasil, ik en mijn boom

2010- 2011: Stalker van Andrej Tarkovski

COMPAGNON DE ROUTE IN DE ZONE
 STALKER van Andrej Tarkovski (1979, Rusland)

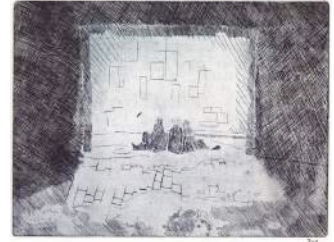
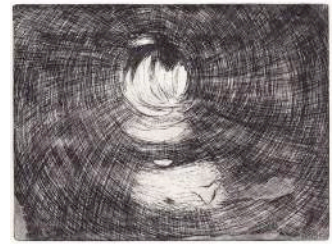
Iedere leerling heeft uit de film die scène gekozen die op zijn/haar netvlies geëetst was. De filmstills waren de bronbeelden voor de etsen. Bij het afdrukken hebben we kleuren gebruikt. Die kleuren zijn zoals in de film van Tarkovski soms vergeeld, soms giftig, soms overgesatureerd of juist vergrijsd of bruinig.

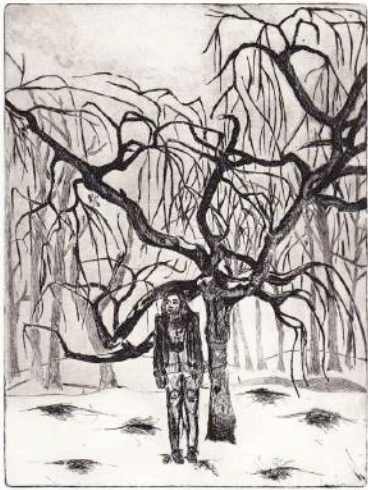
Stalker is het verhaal van 3 personages, een schrijver, een wetenschapper en de gids Stalker, die een tocht maken door de Zone. De Zone is verboden gebied, er heeft een (nucleaire?) ramp plaatsgevonden. In die Zone bevindt zich ook een kamer waar men zijn diepste wens in vervulling kan laten gaan. Omwille van zijn gidstochten door de Zone is Stalker vroeger in de gevangenis beland, maar hij gaat er toch terug in, ondanks het gevaar, ondanks dat zijn vrouw hem wil tegenhouden en ondanks hijzelf de kamer niet mag betreden. Zijn taak/lot/ is het om de gids voor anderen te zijn.

De tocht door de Zone is voor ieder personage anders, ruimte en tijd blijken onderweg zeer subjectief beleefd te worden. Wanneer ze eindelijk bij de wens-kamer aankomen, gaan noch de wetenschapper, noch de schrijver er binnen. Ze deinzen ervoor terug om hun droom te realiseren of hun lot te leren kennen, ze omhullen zich met huichelachtigheid en rationele uitvluchten. Het oprechte en naïeve geloof van Stalker in de mens als eerlijk wezen met een zuivere ziel, is na deze tocht zo goed als helemaal vernietigd.

Stalker is een "onnozele", vertelt zijn vrouw in haar aangrijpende slotmonoloog aan het publiek. Maar vlak daarvoor heeft ze aan hem gevraagd "Zal ik er met je naartoe gaan?", en ze is dus zijn enig overgebleven compagnon. Er zijn nog bevreedende elementen die de film ongelooflijk schitterend en hoopgevend maken. Ik ga ze niet allemaal vertellen, u moet zélf maar eens kijken.

Marie Bollansée 3-2012

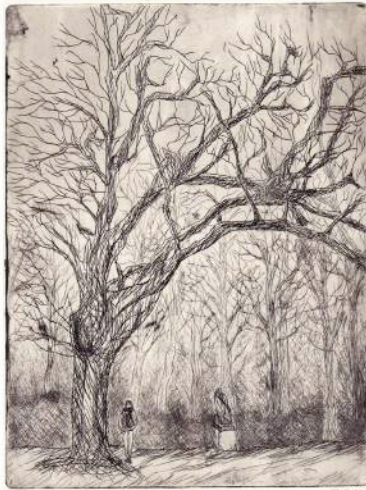

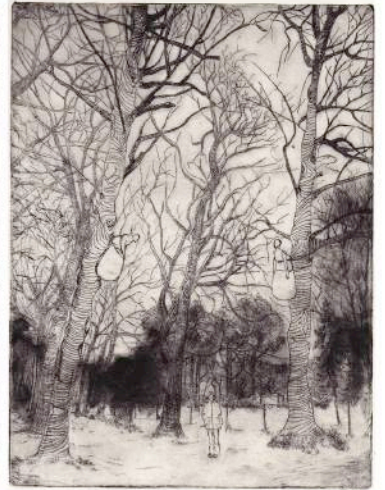
Suganya

Charlotta

Rafael

Ezra

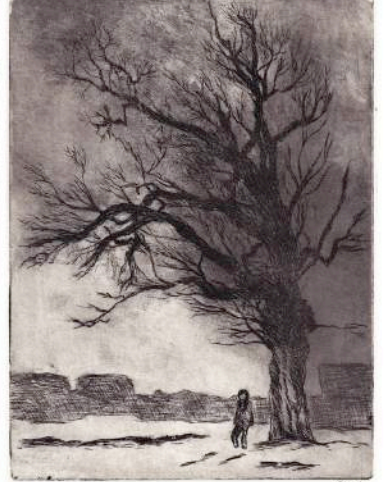
Sophie

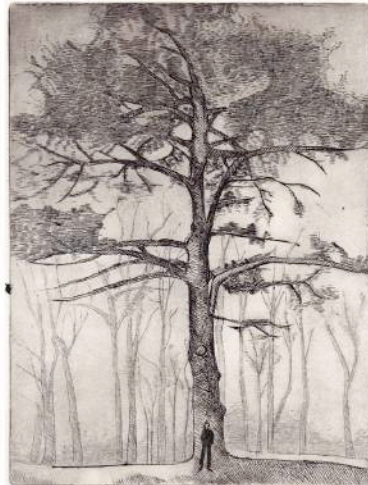
Adriana

Lucas

Sarah

Milan

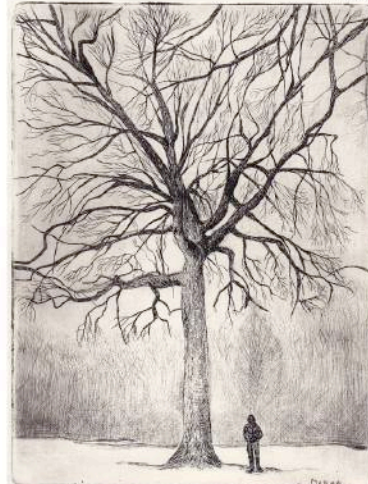
Dagmar

Alejo

Ine

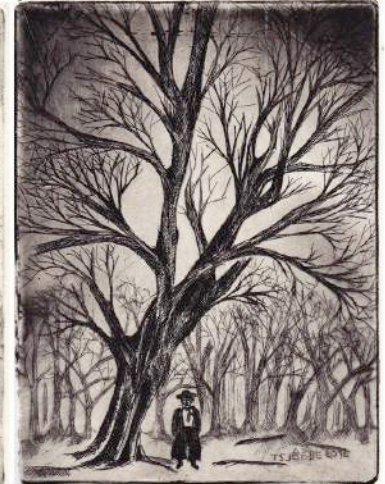
Manon

Emma

Yasmino

Tybbbe

Het heeft gesneeuwd. Gelaarsd en warm ingeduffeld, maar fotogeniek, trekken we naar **Middelheim**. De beelden staan er verlaten en/of ingepakt bij, en ook wij zijn er nu niet speciaal voor gekomen. Wij komen voor de bomen. De meeste bomen staan hier al veel langer dan een mensenleven. Altijd op dezelfde plaats, levend met de cirkel der seizoenen. Zoals Yggdrasil, de IJslandse Es.

Nu, in het putje van de winter, zien we hun skelet, hun naakte ruggengraat en wervels. Er groeien ook cypressen die eeuwig groen blijven. En er staan zelfs twee bomen waar beelden van Juan Munoz aan vastgegroeid zijn. Iedereen vindt snel zijn/haar boom.

De jonge mens staat bij de wortels van de oude boom en ik druk af: eenvoudige cadrage, mens en boom frontaal-centraal-verticaal.

Met die beelden trekken we terug naar de tot tijdelijk zwart laboratorium omgebouwde tekenklas. Het reeds beproefde proces wordt toegepast. We werken nu in twee stadia: de boom en het personage worden dieper geëetst dan de achtergrond. We willen perspectief! Licht en Donker! Diepte! Het beeld verschijnt in de zinken plaat. Dan komt de drukkerij in actie: tien maal hetzelfde beeld, maar soms duister, of juist helder...En soms moeilijker dan gedacht, of helemaal anders dan verwacht.